

Museum Boijmans van Beuningen

QUICKSCAN

Demontage en verplaatsen
paviljoen H.J. Henket

DEFINITIEF

Van

Ralph Knufing

Datum

29 December 2020

1. Aanleiding

Het museum Boijmans van Beuningen gaat de komende jaren verbouwen. Bestaande bouwdelen worden gerestaureerd en gerenoveerd en op dit moment wordt er druk gewerkt aan het maken en uitwerken van ontwerpplannen en worden de ruimtelijke consequenties van de bestaande delen bepaald.

Vanuit Stadsontwikkeling, afdeling PMD Vastgoed is de vraag gesteld om een “screen” te doen naar de technische haalbaarheid om het paviljoen van Hubert-Jan Henket te demonteren en te verplaatsen naar een nader te bepalen locatie. Het verplaatsen van het paviljoen als één geheel is hierbij buiten beschouwing gelaten.

2. Het Paviljoen H.J. Henket (1991)

Het paviljoen is ontworpen als expositieruimte en heeft een sterke relatie met het bouwdeel van Van der Steur en het Museumpark. Het volume is symmetrisch en fysiek gekoppeld met het bouwdeel Van der Steur. De functie van de begane grond is veranderd in 1999 van expositieruimte naar museumrestaurant, Hierdoor zijn er bouwkundige wijzigingen/toevoegingen geweest. Er is een balie toegevoegd op de begane grond en in de kelder hebben de kantoren plaats moeten maken voor voorbereidingskeukens. Ter plaatse van de inkom zijn er toiletten toegevoegd in de vorm van een kunstwerk.

3. Opbouw Paviljoen

Souterrain

Het gebouw bestaat uit twee bouwlagen, waarbij één als souterrain en de ander bovengronds. Het souterrain bestaat uit één monoliet betonnen geheel. De vloeren, wanden en kolommen zijn van beton en in het werk gestort. Het souterrain heeft geen dragende binnenwanden en is vrij indeelbaar door de kolomconstructie. Aan de Oost- en de Westzijde zijn er een tweetal doorbraken in de wanden voor een toegang tot het buitenterrein.

Het souterrain heeft in tegenstelling tot de begane grond een gesloten karakter, waarbij de buitenbladen opgebouwd zijn uit metselklinkers en geprefabriceerde betonnen elementen. Beiden zijn afgewerkt met keramisch tegelwerk. De gevelopeningen zijn ingevuld met houten montagekozijnen.

Begane grond

De begane grondvloer en de vloerbalken zijn in het werk gestort en vormen een geheel met de wanden van het souterrain. Om het maaiveld toegankelijk te houden aan de Noordzijde zijn er twee beton trappen en vloeren aan de buitenzijde.

De draagconstructie van de begane grond is een staalconstructie, bestaande uit kolommen en liggers. Dit zorgt voor een maximaal vrije indeelbaarheid van deze ruimte, maar ook voor een slankere constructie t.o.v. beton. De stabiliteit krijgt het door de windverbanden in het dak. Deze is opgebouwd uit een combinatie van stalen dakplaten welke opgelegd zijn op IPE-liggers met een stalen dakoverstek. Het dakoverstek bestaat uit stalen platen welke gekoppeld zijn aan elkaar door gelaste kokers en buizen. Aannemelijk is dat deze als geprefabriceerd elementen zijn gemaakt.

Als buitenschil zijn er grote stalen gevelpuien geplaatst met aluminium jaloezieën.

Binnenwanden/Plafonds/Vloeren

De binnenwanden in het souterrain zijn opgetrokken uit poriso elementen en afgewerkt met stucwerk. Uitzondering hierop zijn de wanden in de keukens en het toilet, waar ze afgewerkt zijn met tegelwerk.

In het hele gebouw worden er verlaagde plafonds toegepast. In de publiek toegankelijke ruimten is dit een naadloos gestukt gips systeem en de overige zones zijn afgehangen met een systeemplafond. De ruimte achter het plafond wordt gebruikt voor de installaties en het om de hoofd draagconstructie te verbergen.

De vloeren hebben een betonnen dekvloer en zijn afgewerkt met gietvloeren. Uitzondering hierop zijn het toilet en de keukens. Deze zijn afgewerkt met tegelwerk.

Toegankelijkheid

Ter plaatse van de inkom is er een lift en een centrale trap. De stalen trap is als los element gemonteerd aan de stalen spil en de betonvloeren. De vloerranden rondom de vloersparing zijn afgewerkt met verdekt bevestigde Alucobond panelen. Waarachter de balusters van de hekwerken zijn gemonteerd op de vloerranden. De liftkooi bestaat uit een staalconstructie met een vanaf de binnenzijde gelaste stalen beplating. De hulpconstructie voor dit staal is gepopnageld aan de binnenzijde van de schacht.

Installaties

De meeste W-installaties zijn op dit moment opgenomen in het Van der Steur bouwdeel. De verbinding met deze installaties is via het souterrain. Voor de aan- en afvoer van lucht zijn er aan de Noordzijde ventilatoren geplaatst op het maaiveld.

De installaties in het gebouw zitten hoofdzakelijk verdekt achter de verlaagde plafonds. Om de plafonds op de begane grond te bereiken zijn er 4 luchtkanalen aan de buitenzijde. Voor de E-installaties is er een deel ingestort in de betonnen dekvloeren.

Inrichting

Op beide bouwlagen staan er vitrines in de publiek toegankelijke ruimten. De verdiepingshoge vitrines in het souterrain, welke aan de buitenzijde van de expositieruimte zijn geplaatst hebben een permanent karakter en zijn geïntegreerd in het plafondplan. Achter deze vitrines is plaatselijk een luchtkanaal weggewerkt. Op de begane grond hebben de vitrines een transparante uitstraling. De houten stellingen op de begane grond zijn niet oorspronkelijk.

Exterieur

Rondom de buitengevel is er een stalen rooster omloop. Het plafond aan de onderzijde van deze omloop bestaat uit houten delen met een randafwerking van zinken zetstukken. De aftimmeringen aan de buitenzijde zijn gemaakt uit volkernpanelen.

3. Conclusie en aanbevelingen

Het bestaande paviljoen van Henket is nooit ontworpen geweest om te demonteren en te verplaatsen. Het paviljoen is specifiek ontworpen voor zijn huidige locatie en ontleent zijn vorm en afwerkingen aan de overige bouwdelen van het museum en het Museumpark. Een verplaatsing naar een andere locatie is niet logisch zonder gegronde redenen en geschikte uitgangspunten voor de nieuwe locatie.

Uit technisch oogpunt is het niet realistisch dat het paviljoen gedemonteerd gaat worden. Het souterrain en de begane grondvloer is uitgevoerd als één gestort monoliet element. Demontage zou hier sloop betekenen. Dit geldt eveneens voor de kolommenstructuur in het souterrain en de binnenwanden.

De stalen draagstructuur van de begane grond en de verbindingen bestaan uit boutverbinding en lasverbindingen. Deze kan grotendeels uit elkaar worden gehaald en is geschikt voor hergebruik. Dit geldt eveneens voor de stalen dakplaten welke genageld zitten de constructie. Bij een herplaatsing is er waarschijnlijk wel een mogelijke aanpassing noodzakelijk i.v.m. gewijzigde wetgeving sinds 1990.

Als men er voor gaat kiezen om het gebouw in delen te demonteren en een deel als verloren te beschouwen dan moet men er bewust van zijn dat veel huidig materiaal verloren zal gaan. Vloer, wand- en plafondafwerkingen zullen grotendeels alsnog vervangen moeten worden door mogelijke beschadigingen en/of het geschikt maken voor hergebruik. Een voorbeeld hiervan is het tegelwerk en de naadloze plafonds aan de binnenzijde. Voor de installaties kan er vanuit het oogpunt van financiën, duurzaamheid en aangepaste normeringen worden overwogen om deze als verloren te beschouwen. Zicht bepalende onderdelen van de installaties kunnen worden hergebruikt. Voor de onderdelen welke op dit moment in het Van der Steur bouwdeel zijn geplaatst dient een alternatieve locatie worden gevonden.

Elementen welke verplaatst en gedemonteerd zouden kunnen worden (met moeite en zorgvuldigheid) zijn in ieder geval:

- Draagstructuur van de begane grond incl. dak (excl. afwerking)
- Stalen puien en houten gevelinvullingen
- Centrale stalen trap, incl. spil
- Trappen exterieur incl. borstweringen van metselwerk
- Liftschacht
- Hekwerken en balustrades
- Installaties (excl. ingestorte voorzieningen)
- Zinken en aluminium zetwerken
- Plafonds exterieur incl. zonwering
- Roosteromloop
- Vitrines

Elementen welke grotendeels als verloren moeten worden beschouwd:

- Heipalen
- Draagstructuur van het souterrain en de begane grondvloer
- Buitenwandafwerkingen incl. buitenblad
- Binnenwanden incl. afwerkingen
- Dekvloeren en vloerafwerkingen
- Verlaagde plafonds (excl. roosters)
- Dakafwerkingen

Bovenstaande lijsten zijn niet limitatief en geven enkel een indruk van de onderdelen welke niet/wel gedemonteerd kunnen worden.